



SPREJETA BESEDILA

P8_TA(2017)0341

Gensko spremenjena soja DAS-68416-4

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. septembra 2017 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo DAS-68416-4, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o gensko spremenjenih živilih in krmi (D051451 – 2017/2780(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju osnutka izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo DAS-68416-4, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o gensko spremenjenih živilih in krmi (D051451),
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi ter zlasti členov 7(3), 9(2), 19(3) in 21(2) Uredbe¹,
- ob upoštevanju glasovanja Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 12. junija 2017 in pri katerem ni bilo sprejeto mnenje,
- ob upoštevanju členov 11 in 13 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije²,
- ob upoštevanju mnenja, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) sprejela 26. januarja 2017 in objavila 16. marca 2017³,
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. februarja 2017 o spremembi Uredbe (EU) št. 182/2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (COM(2017)0085, COD(2017)0035),

¹ UL L 268, 18.10.2003, str. 1.

² UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

³ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4719>

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij, s katerimi je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov¹,

¹

- Resolucija z dne 16. januarja 2014 o predlogu sklepa Sveta o dajanju v promet za gojenje koruznega proizvoda (*Zea mays* L., linija 1507), gensko spremenjenega za odpornost proti nekaterim škodljivcem iz reda Lepidoptera, v skladu z Direktivo 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL C 482, 23.12.2016, str. 110).
- Resolucija z dne 16. decembra 2015 o izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2015/2279 z dne 4. decembra 2015 o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo NK603 × T25, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni (Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0456).
- Resolucija z dne 3. februarja 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 87705 × MON 89788, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0040).
- Resolucija z dne 3. februarja 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 87708 × MON 89788, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0039).
- Resolucija z dne 3. februarja 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo FG72 (MST-FGØ72-2), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0038).
- Resolucija z dne 8. junija 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh ali treh teh transformacij, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0271).
- Resolucija z dne 8. junija 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o dajanju gensko spremenjenih nagljev na trg (*Dianthus caryophyllus* L., linija SHD-27531-4) (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0272).
- Resolucija z dne 6. oktobra 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve za dajanje na trg za gojenje semen gensko spremenjene koruze MON 810 (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0388).
- Resolucija z dne 6. oktobra 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi za dajanje na trg proizvodov iz gensko spremenjene koruze MON 810 (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0389).
- Resolucija z dne 6. oktobra 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o dajanju semen gensko spremenjene koruze Bt11 v promet za gojenje (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0386).
- Resolucija z dne 6. oktobra 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o dajanju semen gensko spremenjene koruze 1507 v promet za gojenje (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0387).
- Resolucija z dne 6. oktobra 2016 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeni bombaž 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913, so iz njega sestavljeni ali proizvedeni (Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0390).
- Resolucija z dne 5. aprila 2017 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh ali štirih teh transformacij, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg (Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0123).
- Resolucija z dne 17. maja 2017 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo DAS-40278-9, so iz nje

- ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,
 - ob upoštevanju člena 106(2) in (3) Poslovnika,
- A. ker je družba Dow AgroSciences Europe 25. januarja 2011 pri pristojnem nizozemskem organu v skladu s členoma 5 in 17 Uredbe (ES) št. 1829/2003 oddala vlogo za dajanje živil, živilskih sestavin in krme, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo DAS-68416-4, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg; ker je vloga zajemala tudi dajanje gensko spremenjene soje DAS-68416-4 na trg, in sicer v obliki proizvodov, ki so iz nje sestavljeni ali jo vsebujejo ter se poleg uporabe za živila in krmo uporabljajo kot vsa druga soja, v kar pa ni zajeto gojenje;
 - B. ker je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) 26. januarja 2017 v skladu s členoma 6 in 18 Uredbe (ES) št. 1829/2003 sprejela pozitivno mnenje, ki je bilo objavljeno 16. marca 2017¹;
 - C. ker Uredba (ES) št. 1829/2003 določa, da gensko spremenjena živila in krma ne smejo imeti škodljivih učinkov na zdravje ljudi, zdravje živali ali okolje, in da mora Komisija pri sprejemanju odločitev upoštevati vse ustrezne določbe prava Unije in druge legitimne dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo;
 - D. ker so države članice v trimesečnem posvetovalnem obdobju posredovale veliko kritičnih pripomb²; ker je bilo v najbolj zaskrbljujoči oceni ugotovljeno na primer, da sedanja uporaba in predloženi podatki o oceni tveganja ne zadostujejo, da bi nedvoumno izključili škodljive učinke na zdravje ljudi in živali, da podatki, ki jih je doslej predložil vlagatelj, ne zadostujejo za popolno oceno vloge in da je zaradi omejenosti študij težko opraviti popolno oceno tveganja;
 - E. ker so države članice med drugim kritizirale: pomanjkanje študij o učinkih gensko spremenjene soje na zdravje ljudi in živali, kar preprečuje, da bi se dokončala ocena tveganja za okolje; izbiro in lokacijo terenskih mest za primerjalno oceno; dejstvo, da ocene toksikološkega tveganja ni mogoče dokončati, ker ni bilo ustreznega testa strupenosti z rastlinskim materialom iz soje DAS-68416-4; pomanjkanje informacij o komplementarnih herbicidih, ki jih je mogoče uporabiti za gensko spremenjene pridelke in njihove metabolite; dejstvo, da je oceno hranilne vrednosti podprla panožna študija, na podlagi katere pa ni mogoče priti do nobenega znanstvenega zaključka; ter dejstvo, da predlog vlagateljev za načrt spremljanja okolja ne izpolnjuje ciljev iz Priloge VII k Direktivi 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. marca 2001 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje³;
 - F. ker soja DAS-68416-4 izraža beljakovino AAD-12, ki zagotavlja odpornost na 2,4-diklorofenoksiocetne kisline (2,4-D) in druge herbicide na osnovi fenoksipropionatov;

sestavljene ali proizvedene, na trg (Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0215).

– Resolucija z dne 17. maja 2017 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeni bombaž GHB119 (BCS-GHØØ5-8), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg (Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0214).

¹ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4719>

² Priloga G – pripombe držav članic in odgovori odbora za GSO
<http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2011-00052>

³ UL L 106, 17.4.2001, str. 1.

ker prav tako izraža protein fosfotricin-acetil-transferazo (PAT), ki omogoča odpornost na herbicide na osnovi amonijevega glufosinata;

- G. ker neodvisne raziskave vzbujajo skrb o nevarnosti aktivne snovi 2,4-D za razvoj zarodka, prirojene napake in endokrine motnje¹; ker kljub temu, da je bila odobritev aktivne snovi 2,4-D leta 2015 podaljšana, vlagatelj še vedno ni posredoval podatkov o morebitnih endokrinih učinkih²;
- H. Ker je glufosinat klasificiran kot strupen za razmnoževanje in zato zanj veljajo merila za izločitev iz Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet³; ker veljavnost odobritve glufosinata poteče 31. julija 2018⁴;
- I. ker so številni strokovnjaki izrazili zaskrbljenost zaradi razgradnega produkta snovi 2,4-D, 2,4-diklorofenola, ki je lahko prisoten v uvoženi soji DAS-68416-4; ker je 2,4-diklorofenol znan endokrini motilec, ki je strupen za razmnoževanje,
- J. ker je mogoče pričakovati, da se bo 2,4-diklorofenol nabiral v sojinem olju pri obdelavi soje, saj je zelo topen v maščobi in oljih, ker je sojino olje najbolj uporabljen sojin proizvod pri ljudeh, saj ga med številnimi drugimi proizvodi vsebuje tudi začetna formula za dojenčke⁵;
- K. ker je količina 2,4-diklorofenola v proizvodu lahko večja od količine preostanka snovi 2,4-D; ker mejna vrednost ostanka (MRL) 2,4-diklorofenola na ravni Unije ni določena;
- L. ker nedavno poročilo OZN vsebuje oceno, da pesticidi povzročijo 200.000 smrtnih žrtev na leto, od tega jih je 99 % v državah v razvoju; ker je Unija sprejela cilje trajnostnega razvoja, med katerimi je tudi zaveza, da se občutno zmanjša število smrtnih žrtev in primerov bolezni zaradi nevarnih kemikalij ter onesnaževanja zraka, vode in tal ter onesnaženja do leta 2030 (cilj 3, cilj 3.9), eden od kazalnikov za to pa je stopnja umrljivosti, ki jo je možno pripisati nenamerni zastrupitvi⁶; ker se je izkazalo, da se za gensko spremenjene poljščine, ki so odporne na herbicide, uporabi več herbicidov kot za običajne poljščine⁷;
- M. ker je Unija zavezana k skladnosti politik za razvoj, katere cilj je čim bolj zmanjšati protislovja in ustvarjati sinergije med različnimi politikami Unije, tudi na podočjih

¹ <http://www.pan-europe.info/sites/pan-europe.info/files/public/resources/reports/pane-2014-risks-of-herbicide-2-4-d.pdf>

² Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/2033 z dne 13. novembra 2015 o podalšanju odobritve aktivne snovi 2,4-D v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet ter o spremembi Priloge k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 540/2011 (UL L 298, 14.11.2015, str. 8).
³ UL L 309, 24.11.2009, str. 1.

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015R0404&from=SL>

⁵ Posvetovalni dokument držav članic, str. 31-32.
<http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2011-00052>

⁶ <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg3>

⁷ <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs00267-015-0589-7>

trgovine, okolja in kmetijstva¹, kar bi koristilo državam v razvoju in bi povečalo učinkovitost razvojnega sodelovanja²;

- N. ker bo odobritev uvoza soje DAS-68416-4 v Unijo nedvomno povzročila povečanje njene pridelave v tretjih državah, vključno z državami v razvoju, ter ustrezno povečanje uporabe herbicidov 2,4-D in herbicidov na osnovi amonijevega glufosinata;
 - O. ker je razvoj gensko spremenjenih pridelkov, odpornih na številne selektivne herbicide, možno pripisati zlasti hitremu porastu odpornosti plevela na glifosat v državah, ki se obsežno poslužujejo gensko modificiranih pridelkov;
 - P. ker pri glasovanju Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 12. junija 2017, ni bilo sprejeto mnenje; ker je 15 držav članic glasovalo proti, samo 11 držav članic, ki predstavljajo le 36,57 % prebivalcev Unije, je glasovalo za, dve državi članici pa sta se vzdržali;
 - Q. ker je Komisija večkrat izrazila obžalovanje zaradi dejstva, da je od uveljavitve Uredbe (ES) št. 1829/2003 morala sprejemati sklepe o odobritvi brez podpore Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali ter da je vrnitev dosjeja Komisiji za sprejetje končne odločbe, ki bi morala biti kvečjemu izjema za postopek kot celoto, postala pravilo pri odločanju o odobritvah gensko spremenjenih živil in krme; ker je tudi predsednik Jean-Claude Juncker to prakso označil za nedemokratično³,
 - R. ker je Parlament zavrnil zakonodajni predlog z dne 22. aprila 2015 o spremembi Uredbe (ES) št. 1829/2003 v prvi obravnavi 28. oktobra 2015⁴ in Komisijo pozval, naj ga umakne in predloži novega;
 - S. ker bi morala Komisija v skladu z uvodno izjavo 14 Uredbe (EU) št. 182/2011 v čim večji možni meri ravnati tako, da ne bi nasprotovala prevladujočemu stališču, ki se morda v odboru za pritožbe pojavi v zvezi z ustreznostjo izvedbenega akta, zlasti v zvezi z občutljivimi vprašanji, kot so zdravje potrošnikov, varnost hrane in okolje;
1. meni da osnutek izvedbenega sklepa Komisije presega izvedbena pooblastila, določena v Uredbi (ES) št. 1829/2003;
 2. meni, da osnutek izvedbenega sklepa Komisije ni v skladu s pravom Unije, saj ni skladen s ciljem Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je – v skladu s splošnimi načeli iz Uredbe (ES) št. 178/2002⁵ – dati podlago za zagotavljanje visoke ravni varovanja življenja in zdravja ljudi, zdravja in dobrobiti živali, okolja in interesov potrošnika v zvezi z gensko spremenjeno hrano in krmo, ob hkratnem zagotavljanju nemotenega delovanja notranjega trga;

¹ Sporočilo Komisije z dne 12. aprila 2005 z naslovom „Skladnost politike za razvoj;“ Pospesjevanje napredka v smeri uresničevanja razvojnih ciljev novega tisočletja (COM(2005)0134).

² https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

³ Glej na primer uvodni govor na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta, vključenem v politične smernice za naslednjo Evropsko komisijo (Strasbourg, 15. julij 2014), ali govor o stanju Unije iz leta 2016 (Strasbourg, 14. september 2016).

⁴ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0379.

⁵ UL L 31, 1.2.2002, str. 1.

3. poziva Komisijo, naj umakne svoj osnutek izvedbenega sklepa;
4. poziva Komisijo, naj prekine izvajanje vseh izvedbenih sklepov glede vlog za odobritev gensko spremenjenih organizmov, dokler postopek za odobritev ne bo spremenjen tako, da se odpravijo pomanjkljivosti v sedanjem postopku, ki se je izkazal za neustreznega;
5. poziva Komisijo, naj ne odobri nobene gensko spremenjene rastline, odporne na herbicide, brez popolne ocene ostankov škropljenja s komplementarnimi herbicidi in njihovi komercialni pripravki, kot se uporabljajo v državah gojenja;
6. poziva Komisijo, naj ne odobri nobene gensko spremenjene rastline, odporne na herbicide, kot je na primer soja DAS-68416-4, brez popolne ocene specifičnih kumulativnih učinkov ostankov škropljenja kombinacije komplementarnih herbicidov in njihovih komercialnih pripravkov, kot se uporabljajo v državah gojenja;
7. poziva Komisijo, naj zahteva veliko bolj podrobno testiranje zdravstvenih tveganj, ki nastanejo v zvezi z zložbo genskih elementov, kot je DAS-68416-4;
8. poziva Komisijo, naj oblikuje strategije za zdravstveno tveganje in toksikologijo, pa tudi poprodajni nadzor, ki bi se osredotočale na vso prehransko in krmno verigo in zmesi, ki so v dejanskih razmerah prisotne v prehranski in krmni verigi;
9. poziva Komisijo, naj oceno tveganja uporabe komplementarnih herbicidov in njihovih ostankov v celoti vključi v oceno tveganja gensko spremenjenih rastlin, odpornih na herbicide, ne glede na to, ali je gensko spremenjena rastlina namenjena gojenju v Uniji ali uvozu za prehrano in krmo;
10. poziva Komisijo, naj izpolni svojo obveznosti v zvezi s skladnostjo politik za razvoj na podlagi člena 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije;
11. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.